

*Səndən ötrü can verməyə cümlə hazırız,
Səndən ötrü qan tökməyə cümlə qadirikiz!..*

Yamyaşıl libasa bürünən ağacla-
rın saralıb-solduğu, yarpaq-yarpaq
seyrəldiyi fəsil idi...

Dəli ruzigarların bulud karvanları-
nı səmada qovaraq günəşin üzünə rü-
bənd çəkdiyi qüdsəli zaman...

Qoca, uca dağların başına bəyaz
qarın adda-budda çal saldığı, təbiət
anının qış tələsinə düşdüyü güz oy-
yamı...

2020-ci ilin xəzan fəslü...

Amma bu da bir möcüzə idi ki,
düz beş il əvvəl son bahar günəşi
Odlar yurdundan əbədiyyət üfüqlərin-
də bir daha sönməyəcək şəkildə par-
ladı...

Həmin ilin payızı igid oğullarımı-
zın qəhrəmanlıqlarını bütöv Azərbaycanın
yüzilliklər sonra belə qürurla,
iftixarla vərəqlənəcək tarix salnamə-
lərinə zor işləmərlə həkk etdi...

Barlı-borəkətli, toylu-büsatlı bu
qızıl fəsilə bütün Azərbaycan "Və-
tən" demişdi...

Cəsur döyüşçülərimiz ata-baba
yurdumuz Qarabağ uğrunda düş-
mənlə qanlı savaşa atılmışdı. "Biri-
miz ölsək də, minimiz doğuluruq.
Biz Vətən sevdalılarıyıq, bu müqəddəs
eşq uğrunda çarpışmağa, vuruş-
mağa, gözüümüzü qırpmadan fəda ol-
mağa, şəhadət şərbəti içməyə də ha-
zırıq", - deyərək bir andaca döyüş mey-
danını Azərbaycanın mərd oğulları-
nın düşməni bağrını yaran nərələri
bürümüşdü.

Bu hünərli igidlərin hər birinin
müqəddəs arzusu ürəklərinin üzərində
gəzdirdikləri üçrəngli ay-ulduzlu
bayrağımızı Qarabağın ən uca zirvə-
lərində dalğalandırmaq idi... Vətənin
bütövlüyü uğrunda son damla qanları-
na qədr vuruşaraq düşmənlə qalib
gəlmək idi...

27 sentyabr 2020-ci ildə çıxdığı-
mız haqq savaşını günlərində Qarabağ
şəhidlərimizin qanı ilə suvarılmış lə-
ləzərə, vətən oğullarımızın nərəsin-
dən ucalmış zirvələrə döndü. Son ba-
harda ana yurddan burum-burum qal-
xan vətənin yaz ətri ön cəbhədə də,
arxa cəbhədə də qanımızı coşdurdu,
ruhumuzu pərvazlandırdı.

27 sentyabr 2020-ci ildə çıxdığı-
mız haqq savaşını günlərində Qarabağ
şəhidlərimizin qanı ilə suvarılmış lə-
ləzərə, vətən oğullarımızın nərəsin-
dən ucalmış zirvələrə döndü. Son ba-
harda ana yurddan burum-burum qal-
xan vətənin yaz ətri ön cəbhədə də,
arxa cəbhədə də qanımızı coşdurdu,
ruhumuzu pərvazlandırdı.

27 sentyabr 2020-ci ildə çıxdığı-
mız haqq savaşını günlərində Qarabağ
şəhidlərimizin qanı ilə suvarılmış lə-
ləzərə, vətən oğullarımızın nərəsin-
dən ucalmış zirvələrə döndü. Son ba-
harda ana yurddan burum-burum qal-
xan vətənin yaz ətri ön cəbhədə də,
arxa cəbhədə də qanımızı coşdurdu,
ruhumuzu pərvazlandırdı.

27 sentyabr 2020-ci ildə çıxdığı-
mız haqq savaşını günlərində Qarabağ
şəhidlərimizin qanı ilə suvarılmış lə-
ləzərə, vətən oğullarımızın nərəsin-
dən ucalmış zirvələrə döndü. Son ba-
harda ana yurddan burum-burum qal-
xan vətənin yaz ətri ön cəbhədə də,
arxa cəbhədə də qanımızı coşdurdu,
ruhumuzu pərvazlandırdı.

27 sentyabr 2020-ci ildə çıxdığı-
mız haqq savaşını günlərində Qarabağ
şəhidlərimizin qanı ilə suvarılmış lə-
ləzərə, vətən oğullarımızın nərəsin-
dən ucalmış zirvələrə döndü. Son ba-
harda ana yurddan burum-burum qal-
xan vətənin yaz ətri ön cəbhədə də,
arxa cəbhədə də qanımızı coşdurdu,
ruhumuzu pərvazlandırdı.

27 sentyabr 2020-ci ildə çıxdığı-
mız haqq savaşını günlərində Qarabağ
şəhidlərimizin qanı ilə suvarılmış lə-
ləzərə, vətən oğullarımızın nərəsin-
dən ucalmış zirvələrə döndü. Son ba-
harda ana yurddan burum-burum qal-
xan vətənin yaz ətri ön cəbhədə də,
arxa cəbhədə də qanımızı coşdurdu,
ruhumuzu pərvazlandırdı.

27 sentyabr 2020-ci ildə çıxdığı-
mız haqq savaşını günlərində Qarabağ
şəhidlərimizin qanı ilə suvarılmış lə-
ləzərə, vətən oğullarımızın nərəsin-
dən ucalmış zirvələrə döndü. Son ba-
harda ana yurddan burum-burum qal-
xan vətənin yaz ətri ön cəbhədə də,
arxa cəbhədə də qanımızı coşdurdu,
ruhumuzu pərvazlandırdı.

27 sentyabr 2020-ci ildə çıxdığı-
mız haqq savaşını günlərində Qarabağ
şəhidlərimizin qanı ilə suvarılmış lə-
ləzərə, vətən oğullarımızın nərəsin-
dən ucalmış zirvələrə döndü. Son ba-
harda ana yurddan burum-burum qal-
xan vətənin yaz ətri ön cəbhədə də,
arxa cəbhədə də qanımızı coşdurdu,
ruhumuzu pərvazlandırdı.

27 sentyabr 2020-ci ildə çıxdığı-
mız haqq savaşını günlərində Qarabağ
şəhidlərimizin qanı ilə suvarılmış lə-
ləzərə, vətən oğullarımızın nərəsin-
dən ucalmış zirvələrə döndü. Son ba-
harda ana yurddan burum-burum qal-
xan vətənin yaz ətri ön cəbhədə də,
arxa cəbhədə də qanımızı coşdurdu,
ruhumuzu pərvazlandırdı.

27 sentyabr 2020-ci ildə çıxdığı-
mız haqq savaşını günlərində Qarabağ
şəhidlərimizin qanı ilə suvarılmış lə-
ləzərə, vətən oğullarımızın nərəsin-
dən ucalmış zirvələrə döndü. Son ba-
harda ana yurddan burum-burum qal-
xan vətənin yaz ətri ön cəbhədə də,
arxa cəbhədə də qanımızı coşdurdu,
ruhumuzu pərvazlandırdı.

27 sentyabr 2020-ci ildə çıxdığı-
mız haqq savaşını günlərində Qarabağ
şəhidlərimizin qanı ilə suvarılmış lə-
ləzərə, vətən oğullarımızın nərəsin-
dən ucalmış zirvələrə döndü. Son ba-
harda ana yurddan burum-burum qal-
xan vətənin yaz ətri ön cəbhədə də,
arxa cəbhədə də qanımızı coşdurdu,
ruhumuzu pərvazlandırdı.

ana torpaq uğrunda baş qoymağa ha-
zır vətən fədailəri oldu. Bu ifadəmiz-
də nə mübaliğəyə, nə də şişirtməyə
yol vermişik...

Vətən müharibəsinin həmin gün-
lərində elə İlahi hissələr yaşadıq, elə
möcüzəvi hadisələrə şahidlik etdik ki...

Haqq yolunda zəfər yürüşünə çı-
xan oğullarımız ilk gündən döyüş
meydanında düşmənlə qan uddurur,
onun mürdər ayağını torpağımızdan
qarış-qarış qazıyıb atırdılar. Acı məğ-
lubiliyyətdən quduza döndən düşmənlər
isə cəbhədən yüzlərlə kilometr uzaq-
dakı kənd və şəhərlərimizə silahını
tuşlayır, vətəndaşlarımızın canına
ölüm xofu salmaq, işğal etdikləri tor-
paqlarımızın itirilməsi ilə barışmağı-
mıza nail olmaq istəyirdilər. Çalışır-
dılar ki, bizi canımızla sınağa çəkib
haqq yolumuzdan döndərsinlər, Qara-
bağa qayıdış yolumuzu kəsinlər. Lə-
kin 2020-ci ilin payızında güllə səslə-
ri körpələrimizi belə diksindirər bil-
mirdi...

Bu gün də hər kəs yaxşı xatırlayır.
2020-ci ilin oktyabrında Gəncə terro-
runda yaralanan bir oğlan uşağı var
idi... Üz-gözümdən süzülən al qana
koppuş əlləriylə siper çəkib ağzın
düşmənin acığına gülümseyirdi ka-
meralara...

Həmin vaxt valideynlərinin qara
lentli fotosunu bağrına bərk-bərk sı-
xıb mətin addımlarla irəliləyən qızçı-
ğazın gözlərindəki qətiyyət, qisas
yağışı hər birimizi kədərqarışıq qü-
rura bürümüşdü. Ata-ana itkisindən
ürəyinə atəş düşmüş o balaların Azər-
baycan bayrağının kölgəsində məğ-
rurluğunu hiss etmişdik.

Hansı ki bu uşaqlar heç vaxt mü-
haribə görməmişdilər, güllə səsi,
bomba partlayışları eşitməmişdilər.
Dağıntıların altından yaşam harayı
çəkən ata-analarının son nidaları çox
laqlarında əks-sədəyə çevrilməmişdi.
Qana bulamış oyuncaqlar, qolları,
ayaqları sinmiş gəlinciklər daşların
altından həsrətli-həsrətli ölən balala-
rın arxasınca boylanmamışdılar...

Azərbaycan xalqı haqq savaşına
çıxdığımız o 44 gündə şəhid həyat
yoldaşlarının tabutlarına çiyin verən,
bir günün içində qara saçlarına ağap-
paq dən düşən gənc qadınlar gördü,
həyatına şəhid tabutu gələn ata-ana-
ların bağrılarına daş basaraq, "Vətən

sağ olsun!" dediklərinə, başlarını dik
tutaraq göz yaşlarını ürəklərinə axıt-
dıqlarına şahidlik etdi...

Düz beş il əvvəl Qarabağın qana-
yan yarasını durdurmaq üçün körpə-
sindən yaşlısına, qadından kişisinə
Azərbaycan xalqı müəlləh əsgərə
çevrildi, Vətəni şirin canından əziz
tutdu.

Vətən uğrunda "İrəli"

2020-ci ilin payızında sanki za-
man başqa idi, əyyam fərqli...

Elə bil yerlər də, göylər də haqqı
nahaqqa verməmək üçün qoşalaşmış-
dılar. Adətən, yağmurlu olan payız
fəslində günəş də Qarabağ uğrunda
irəli atılan oğullarımızın yoluna nur
çiləmək üçün göy üzündən sanki çə-
kilmək istəmirdi...

O zaman vətən qibləmiş Qarabağı
düşmənlər cəyənəyindən xilas etmək
üçün müqəddəs bir yola çıxan igid
döyüşçülərimiz elə bir qəhrəmanlıq
sərgilədilər ki, dünya tamaşasına dur-
du. Çətin yollardan, dərələrdən, sıx
meşələrdən keçərək, sıldırımlar, zir-
vələr aşaraq Şuşaya doğru "Zəfər çı-
ğın", Azərbaycana Zəfər yolu açdı-
lar. Silah-sursat olmadıqda belə yalın
əllə düşmənin üzünə şığıdılar. Bu
qəhrəman oğulların bir çoxu mənfur-
ların üzünə yeriyərkən minaya düş-
dü, qəlpə, güllə yarası aldı, amma on-
ların heç biri canı həyata düşüb haqq
yolunda irəliləməkdən vaz keçmədi.
İgidlərimiz tibbi yardımdan, arxaya
təxliyə olunmaqdan imtina etdilər,
elə qanları ilə vətən torpaqlarını su-
vara-suvara yağını qovmaq, vətəni
azad etmək üçün irəli atıldılar. 30 il-
lik işğala son qoymaq, bu illər ərzin-
də faciələrə tuş gələn, ədalətsizliyin
qurbanı olan xalqımızın qisasını al-
maq üçün tələsdilər. Ötən illərdə er-
məni faşistləri xalqımızın başına çox
bəlalar gətirmiş, soydaşlarımız dədə-
baba torpaqlarından qovulmuş, soyqı-
rımrlarla üzlənmiş, tükürpərdici vəhşi-
liklərə məruz qalmışdılar. Faşist xis-
lətli düşmənlər əsir, əliyalın mülki vətə-
ndaşlarımıza qarşı olmanın işgəncə-
lər həyata keçirmiş, yüz minlərlə vətə-
ndaşımızı öz vətəninə diğərgin salmışdı.
Bu zaman ərzində o qədər keçmiş
məcburi köçkün öz yurd-yu-
vasını bir daha görmədən bu dünya
ilə vıdalaşdı ki...

Bütün bu zülmələri, müsibətləri isə
nə göydə Allah, nə də yerdə bəndə
götürürdü...

İllər idi ki, qəhrəman oğullarımız
düşməndən qisas almaq üçün Ali Baş
Komandanın Vətən uğrunda "İrəli!"
əmrini böyük istək və səbirsizliklə
gözləyirdilər.

27 sentyabr 2020-ci ildə qəhrə-
man döyüşçülərimiz Ali Baş Koman-
dan İlham Əliyevin bu şərəfli əmrini
yerinə yetirmək üçün böyük coşqu,
ruh yüksəkliyi ilə döyüşə atıldılar.
Hünərli oğullarımız çiyn-çiyninə ve-
rərək qarış-qarış torpaqlarımızı azad
etməyə, elə Vətən müharibəsinin ilk
günündən xalqımıza qələbə ərmə-
ğanları verməyə başladılar. Ana tor-
paq uğrunda savaşa iştirak edən hər
bir döyüşçümüzün ümdə arzusu üç-
rəngli bayrağımızı Şuşada dalğalandır-
maq oldu. Nə yazıq ki, igidlərimiz
yoldaşları davam etdirdilər. Elə oldu
ki, can verən döyüşçü yoldaşlarının
bu dünyadakı son vəsiyyətlərinə
ürəkləri parçalana-parçalana, gözle-
rindən yaş süzülə-süzülə qulaq verdilər,
onların dodaqlarında yarımcıq
qalan kəlməyi-şəhadətlərini tamam-
ladılar, sinələrinə bərk-bərk sıxdıqları
bayraqları bu cəsurların əvəzinə
Qarabağın zirvələrində dalğalandır-
dılar...

Bəli, Vətən uğrunda gözünü qırp-
madan canından keçməyə hazır olan
mərd oğullarımızın fədakarlığı sayə-
sində biz bu gün bütöv, suveren Azər-
baycanın vətəndaşlarıyıq.

İllərlə həsrətdə olduğumuz də-
də-baba yurdlarımıza, Qarabağa, Şər-
qi Zəngəzurə qayıdıb orada yenidən
həyatı canlandırmağımız məhz bu
igidlərimizin misilsiz şücaətlərinin
nəticəsindədir...

Əbədi ehtiram

Azərbaycan xalqı qəhrəman şə-
hidlərini hər zaman əbədi ehtiramla,
böyük minnətdarlıqla yad edir.

Hər il sentyabrın 27-si Azərba-
ycanda Anım Günü kimi qeyd edilir.

"İkinci Qarabağ müharibəsində
həlak olmuş qəhrəman şəhidlərimizin
əziz xatirəsi qarşısında bu gün bir da-

ha baş əyir, onlara Allahdan rəhmət
dileyirik".

Bu sözləri 27 sentyabr 2021-ci il-
də Prezident İlham Əliyev Anım Gü-
nü ilə bağlı müraciətində söyləyib və
ələvə edib ki, biz şəhidlərimizi öz
qəlbimizdə əbədi saxlayacağıq.

Xatırladaq ki, dörd il əvvəlki
Anım Günündə Vətən müharibəsi za-
manı Azərbaycanın ərazi bütövlüyü
uğrunda döyüşlərdə həlak olmuş əs-
gər və zabitlərimizə, qətlə yetirilən
mülki vətəndaşlara və itkin düşmüş
soydaşlarımıza ehtiram əlaməti ola-
raq Bakı şəhərində yürüş təşkil edil-
mişdi. Prezident, Müzəffər Ali Baş
Komandan İlham Əliyev, birinci xa-
nım Mehriban Əliyeva, gənc kursant-
lar və hərbiçilər Vətən müharibəsi za-
manı Azərbaycanın ərazi bütövlüyü
uğrunda şəhid olan igidlərimiz, itkin
düşən hərbiçilərimiz və Ermənistan
dövləti tərəfindən törədilən insanlıq
əleyhinə və müharibə cinayətləri nə-
ticəsində qətlə yetirilən mülki əhali-
mizin hər birinin fotolarından ibarət
plakatlara yürüş edərək xalqın birli-
yinin daimi və sarsılmaz olduğunu,
Vətənə sevgini, şəhidlərimizə ehtira-
mın əbədliliyini bir daha nümayiş et-
dirmişdilər.

Dövlət başçısı yürüşdə şəhid Adil
Asəmi oğlu İbrahimlinin fotosu əks
olunmuş plakati ilə, birinci xanım
Mehriban Əliyeva isə yürüşdə şəhid
Narin Teymur qızı Xalqovanın foto-
su əks olunmuş plakata irəliləmişdi.

Hər il 27 sentyabr tarixində şəhid-
lərimizin ruhuna ehtiram olaraq bir
dəqiqəlik sükuta dalırıq...

Əbədiyyətin özü qədər uzun və
əbədi minnətdarlığın rəmzinə çevri-
lən bu bir dəqiqədə hər tərəf ecazkar
səssizliyə bürünür...

Susuruq, əllərimiz ürəyimizin üzə-
rində, yaş gələcəyə gözlərimiz göylər-
də sonsuzluğa doğru yol alır...

Bu İlahi səssizliyin fonunda, bu
əbədi ehtiram məqamında ana torpağı
canından çox sevənlərin, Vətən uğ-
runda şəhidlik zirvəsinə ucalanların
ölməz ruqları qarşısında səcdəyə du-
ruruq...

Torpaqlarımızın bütövlüyünün,
suverenliyimizin təmin edilməsinin
şəhidlərimizin uca ruqlarını şad etmə-
sinin toxtaqlığı, qururu içərisində...

*Yasəman MUSAJEVA,
"Azərbaycan"*

